

การอภิปรายเรื่อง “บทบาทของ มจธ. ในสาขาธุรกิจและนโยบายพลังงาน” ครั้งที่ 53

โดย รองศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต พึ่งธรรมสาร

ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

วันศุกร์ที่ 13 มิถุนายน 2557

ณ ห้องประชุมประกาย ประจักษ์ศุภนิต ชั้น 9 อาคารสำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

.....

ความเดิม

สืบเนื่องจากการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 178 วันที่ 16 พฤษภาคม 2557 นายเขมทัต สุคนธ์สิงห์ กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลว่า ขณะนี้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ลงนามบันทึกข้อตกลง Science and Technology Agreement (STA) กับกระทรวงต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา บันทึกข้อตกลงนี้จะเป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้าน Science and Technology มาประเทศไทย ประเด็นที่น่าสนใจคือ มจธ. มีความเข้มแข็งด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม จึงเสนอให้ มจธ. เป็นแกนนำด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยเสนอให้จัดประชุมวิชาการร่วมกับ International Research Center for Energy and Economic Development (ICEED) ในเขตอาเซียน รวมทั้งจัดกิจกรรมด้านวิชาการอื่น ๆ

สภามหาวิทยาลัยฯ เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าว และเห็นว่าธุรกิจและนโยบายด้านพลังงาน โดยเฉพาะด้านน้ำมันและแก๊สเป็นเรื่องที่น่าสนใจ มจธ. จึงควรมีบทบาท โดยมอบให้รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย ร่วมด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมพิจารณาว่าจะดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต พึ่งธรรมสาร รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย แจ้งว่าที่ผ่านมา มจธ. มีบทบาทด้านเทคโนโลยีพลังงานโดยเฉพาะพลังงานหมุนเวียน และประสิทธิภาพพลังงาน และการจัดการพลังงานเป็นหลัก มีการศึกษาด้านนโยบายอยู่บ้าง แต่เน้นด้านนโยบายที่มีเทคโนโลยีที่พลังงานเป็นฐาน จึงนำเสนอเรื่อง “บทบาทของ มจธ. ในสาขาธุรกิจและนโยบายพลังงาน” เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยทราบกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านพลังงาน และร่วมอภิปรายเพื่อหาแนวทางดำเนินการต่อไป สรุปดังนี้

ภูมิทัศน์ด้านการจัดหาพลังงานของโลก

ขณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดหาพลังงานเพื่อตอบสนองความต้องการของโลก ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อธุรกิจด้านการจัดหาพลังงาน และภาครัฐที่เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกิจการพลังงาน ตลอดจนผลกระทบต่อการผลิตกำลังคน และการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายและการดำเนินธุรกิจด้านพลังงานให้แข่งขันได้ และมีความยั่งยืน

กระแสหลักของการเปลี่ยนแปลง คือ ภูมิทัศน์ (Landscape) ด้านการจัดหาพลังงาน และการใช้พลังงาน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดจากความต้องการพลังงานที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก และการเปลี่ยนไปใช้ระบบพลังงานที่ยั่งยืน โดยเฉพาะพลังงานหมุนเวียน ประกอบกับความไม่แน่นอนของแหล่งพลังงานที่มีอยู่ทั่วโลก ทำให้ธุรกิจพลังงานในตลาดโลกต้องปรับกลยุทธ์ใหม่ เช่น บริษัทรอยัลดัตช์เชลล์ ตอบสนองต่อแนวโน้มเหล่านี้โดยการพัฒนาแหล่งผลิตพลังงานใหม่ เพิ่มความหลากหลายของการจัดหาพลังงาน (energy mix) และลดการปล่อย CO₂ (carbon dioxide) จากการผลิตและใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ทั้งนี้ เชลล์คาดการณ์ว่าภายในปี ค.ศ. 2050 ความต้องการพลังงานจะเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันถึง 2-3 เท่า โดยความต้องการที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากกลุ่มเศรษฐกิจเกิดใหม่หรือเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น เอเชียตะวันออก ยุโรป ลาตินอเมริกา และแอฟริกา เป็นต้น ส่งผลให้ราคาพลังงานสูงขึ้น จึงต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ภายใต้การขยายฐานการผลิตพลังงานควบคู่กับการหามาตรการลดช่องว่างระหว่างอุปสงค์กับอุปทาน

ปัจจัยที่สำคัญมากอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนภูมิทัศน์ คือ ความจำเป็นที่ทั่วโลกต้องเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบพลังงานที่ยั่งยืนมากขึ้น เพื่อร่วมกันจำกัดอุณหภูมิของโลกไม่ให้สูงเกิน 2 องศาเซลเซียส (เพื่อป้องกันสภาวะโลกร้อน) โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการใช้พลังงานที่ปล่อย CO₂ น้อย หรือไม่ปล่อยเลย โดยในกรณีการใช้พลังงานฟอสซิลที่มีคาร์บอนปล่อย CO₂ มากอาจต้องมีระบบกักเก็บ CO₂ ไว้ไม่ให้ปล่อยไปสู่บรรยากาศควบคู่กับการใช้พลังงานหมุนเวียน

อีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ คือ กระแสการขุดเจาะ shale gas โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้การจัดหาพลังงานฟอสซิลเนื่องจากมีปริมาณสำรองมาก โดยมีการคาดการณ์ว่าจะยืดอายุการใช้งานจากประมาณ 60 ปี เป็น 100 ปี เพราะนอกจากสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้คิดค้นเทคโนโลยีใหม่ในการผลิตแล้ว ยังมีประเทศอื่น ๆ อีก เช่น จีน แอฟริกา และ ออสเตรเลีย เป็นต้น ที่มีแหล่งก๊าซดังกล่าว

Renewable Global Status report ได้สรุปข้อมูลด้านพลังงานปี ค.ศ. 2014 พบว่ามีกำลังผลิตไฟฟ้า ติดตั้งใหม่ที่ใช้พลังงานหมุนเวียน 56% ของกำลังผลิตติดตั้งใหม่ทั้งหมดหรือเท่ากับพลังงานที่จัดหา 19.1 % และมีการจ้างงาน 6.5 ล้านคน พลังงานหมุนเวียนที่มีการติดตั้งมากที่สุดเป็นพลังงานลมและพลังงานแสงอาทิตย์ที่ใช้เซลล์แสงอาทิตย์ ทางด้านพลังงานนิวเคลียร์ ขณะนี้ประเทศจีนกำลังสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ 29 แห่ง หรือครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่กำลังสร้างอยู่ทั่วโลก

นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่าในอนาคตการผลิตไฟฟ้าจะมีการผลิตโดยผลิตรายย่อยแบบกระจายเพิ่มขึ้นมาก และจะมีการใช้ Smart Grids ซึ่งเป็นโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะที่จะทำให้ผู้ผลิตและผู้ใช้มีการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยบริหารจัดการ ควบคุมการผลิต ส่งและจ่ายพลังงานไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และรองรับการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานทางเลือกสะอาดที่กระจายอยู่ทั่วไป แต่มีความไม่แปรปรวนสูง (Variable) ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้โครงข่ายไฟฟ้ามีประสิทธิภาพ มีความมั่นคง ปลอดภัย เชื่อถือได้ และมีคุณภาพไฟฟ้าได้มาตรฐานสากล

อนึ่ง ยังมีปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitics) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก่งแย่งทรัพยากรพลังงาน ซึ่งจะกระทบต่อความมั่นคงของการจัดหาและราคาพลังงาน เช่น กรณีการยึดดินแดนไครเมียของรัสเซีย ปัญหาความไม่สงบในตะวันออกกลาง และแอฟริกาเหนือ และข้อพิพาทระหว่างจีนกับเพื่อนบ้าน เป็นต้น

ความท้าทายด้านพลังงานระดับภูมิภาคและระดับประเทศ

ในอนาคต ภูมิภาคอาเซียนจะต้องเผชิญกับปัญหาความมั่นคงพลังงานร่วมกัน และอาจต้องมีการบูรณาการตลาดพลังงานของอาเซียนเพื่อเสริมความมั่นคงและความยั่งยืนด้านพลังงานซึ่งกันและกัน เช่น การเชื่อมต่อท่อก๊าซ (gas grid) และระบบส่งไฟฟ้า (power grid) เป็นต้น ซึ่งต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์และวางแผนเป็นอย่างดี

ในกรณีของประเทศไทยมีการพึ่งพาการนำเข้าพลังงานประมาณ 50% (น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ LNG LPG ถ่านหิน และ ไฟฟ้า) ในขณะที่พลังงานทดแทนส่วนใหญ่มีต้นทุนสูง จึงต้องมีมาตรการรองรับเพื่อเผชิญกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การใช้พลังงาน และแสวงหาแหล่งพลังงานสะอาด
2. เพิ่มความหลากหลายของแหล่งพลังงาน โดยเฉพาะพลังงานหมุนเวียน
3. เพิ่มความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตติดตั้งอุปกรณ์ด้านพลังงาน รวมทั้งเทคโนโลยีที่ลดการปล่อย CO₂

ทั้งนี้ต้องอาศัยการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดอาเซียนได้ รวมทั้งสามารถเผชิญกับมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศที่อาศัยการจำกัดการปล่อย carbon เป็นเกณฑ์ นอกจากนี้ยังต้องมีการสร้างความสามารถของบุคลากรและองค์กรที่กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลกิจการพลังงานรวมทั้งที่ดำเนินธุรกิจพลังงานในบริบทใหม่ด้วย

บทบาทของ มจร. ในสาขาธุรกิจและนโยบายพลังงาน

บัณฑิตวิทยาลัยร่วมด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม (JGSEE) เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติระดับบัณฑิตศึกษาที่เกี่ยวกับพลังงานโดยตรง 3 สาขา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีพลังงาน (ปริญญาโท และเอก) และ สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการพลังงาน (ปริญญาโท) แต่หลักสูตรเหล่านี้เน้นเรื่องเทคโนโลยีเป็นหลัก แม้ว่าจะมีการศึกษาด้านนโยบายพลังงานแต่ก็เป็นการวิจัยเป็นหลัก โดยกลุ่มวิจัยนโยบายพลังงานและสิ่งแวดล้อมของ JGSEE และห้องปฏิบัติการอนุรักษ์พลังงาน (EnCon Lab) ของคณะพลังงานสิ่งแวดล้อมและวัสดุ ซึ่งที่ผ่านมาได้ผลิตผลงานหลักๆ ที่มีผลกระทบต่อกรกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติ ดังนี้

- การศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์พลังงานของประเทศใน 20 ปีข้างหน้า ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศใช้เมื่อปี 2554
- การศึกษาเพื่อจัดทำแม่บทการวิจัยและพัฒนาด้านพลังงานทดแทนและด้านอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งกระทรวงพลังงานได้ใช้เป็นกรอบและแนวทางการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
- การจัดทำสมุดปกขาว เรื่อง วทน. ด้านพลังงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) ใช้เป็นแนวทางการกำหนดนโยบายและแผน วทน. ของประเทศระยะ 10 ปี (2555-2564)
- การศึกษาสภาพภาพ วทน. ด้านพลังงานชีวภาพของไทย และของอาเซียน เพื่อสนับสนุนการกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการพัฒนาพลังงานชีวภาพของไทยกับประเทศในสมาชิกอาเซียน (ตามความต้องการของ สวทน.)

อย่างไรก็ตาม มจร. ไม่มีความถนัดด้านเศรษฐศาสตร์พลังงาน ด้านนโยบายพลังงานระหว่างประเทศ และด้านการจัดการธุรกิจพลังงาน โดยเฉพาะธุรกิจน้ำมันและก๊าซ ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงที่จะยังคงมีบทบาทต่อความมั่นคงทางพลังงานของประเทศต่อไปอีกหลายทศวรรษ จึงจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ซึ่งการใช้กลไกที่เรียกว่า Chair Professorship เป็นพี่เลี้ยงในการทำงานระยะแรก ก็อาจเป็นกลไกหนึ่งและอนาคตต้องสรรหากบุคลากรที่มีคุณวุฒิที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างบทบาทของสถาบันในต่างประเทศ ในสหรัฐอเมริกาเมืองคาร์ที่ชื่อว่า International Research Center for Energy and Economic Development หรือ ICEED ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนที่ก่อตั้งขึ้นในปี 1974 ที่มลรัฐโคโลราโด เป็นสถาบันที่ให้ข้อมูลและทำงานวิจัยด้านปัญหาพลังงานภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลและมุมมองด้านการใช้พลังงานของทั่วโลก กับการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้ 4 กลไกหลักดังนี้

1. Energy and Area Conferences เป็นการประชุมประจำปีระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำทางธุรกิจและนักวิชาการ เพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ล่าสุด และแนวโน้มของตลาดพลังงานในระดับโลก โดยมีประเทศเข้าร่วมประชุมประมาณ 40-50 ประเทศ ทั้งนี้ ICEED มีความสนใจที่จะจัดประชุมลักษณะนี้ในระดับภูมิภาค ASEAN & Indochina โดยร่วมมือกับสถาบันในภูมิภาคเอเชีย

2. The Journal of Energy and Development เป็นวารสารที่ออกปีละ 2 ฉบับ ครอบคลุมประเด็นการใช้และพัฒนาพลังงาน เช่น เรื่องน้ำมัน แก๊สธรรมชาติ เป็นต้น

3. Occasional Papers and Books เป็นเอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับความมั่นคงด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่ดีพิมพ์เป็นครั้งคราว เพื่อเสนอแนวคิดทางวิชาการที่สำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อประชาคมธุรกิจ และผู้กำหนดนโยบายพลังงาน

4. Private Studies and Research เป็นการศึกษาและการวิจัยด้านพลังงานโดยเฉพาะเชิงนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคเอกชน

ประเด็นปรึกษาหารือ

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และบทบาทของ มจร. ที่ผ่านมารศ. ดร. บัณฑิต พึ่งธรรมสาร จึงขอความเห็นจากคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย ดังนี้

1) ความเหมาะสมที่ มจร. จะมีบทบาทเพิ่มขึ้นทางด้านพลังงานโดยการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจพลังงาน และนโยบายและแผนพลังงาน การจัดหาบุคลากรที่มีคุณวุฒิที่เหมาะสมมาเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการสอนและวิจัย

2) ความเหมาะสมที่จะดำเนินกิจกรรมเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น การจัดประชุมวิชาการ การจัดทำวารสารวิชาการ และการตีพิมพ์ Occasional papers เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและนโยบายพลังงาน ทั้งนี้ที่ผ่านมารศ. ดร. บัณฑิต พึ่งธรรมสาร มีการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้อยู่แล้ว แต่มักไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพลังงาน

การอภิปรายของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

กรรมการในที่ประชุมให้ความสนใจ ซักถามประเด็นต่าง ๆ และให้ความเห็น สรุปได้ดังนี้

1. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นหน่วยงานที่มีความต้องการพัฒนาความสามารถในการศึกษาวิจัยด้านพลังงาน แต่ขาดนักวิจัย ถ้า มจร. สามารถช่วย กฟผ. ในการวิจัยและพัฒนาได้จะส่งผลดีต่อประเทศ

2. การส่งเสริมการพัฒนาและการใช้พลังงานหมุนเวียนต้องมีการศึกษาวิเคราะห์เชิงนโยบายที่รอบคอบ ตัวอย่าง เช่น การส่งเสริมการใช้เซลล์แสงอาทิตย์ผลิตไฟฟ้า แม้ในประเทศที่มีแสงแดดมากแต่บางครั้งก็ต้องประสบปัญหาภาวะเมฆมาก พายุ ฝนตก หรือไม่มีแสงแดด ทำให้ต้องมีการลงทุนสร้างโรงไฟฟ้าสำรอง และค่าไฟสูงขึ้น นอกจากนี้การติดตั้งเซลล์แสงอาทิตย์ยังต้องใช้พื้นที่มาก และมีความเสี่ยงในหลายๆ พื้นที่ เช่น สายไฟยังเข้าไม่ถึง หรือ capacity หม้อแปลงไฟฟ้าไม่เพียงพอ ต้องมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพิ่ม เป็นต้น จึงเป็นเหตุให้ประเทศเยอรมันชะลอโครงการส่งเสริม และหันมาสนใจการพัฒนาเทคโนโลยีเก็บสะสมพลังงาน Energy storage เช่น การผลิตแบตเตอรี่รุ่นใหม่ ที่มีราคาถูก สามารถเก็บพลังงานได้มากขึ้น รวมทั้งการบริหารจัดการโครงข่ายระบบส่งไฟฟ้าระหว่างประเทศเพื่อสร้างเสถียรภาพให้กับระบบส่งในช่วงพลังงานหมุนเวียนแปรปรวน เป็นต้น

ดังนั้น ในสภาพปัจจุบันเซลล์แสงอาทิตย์จึงเหมาะสำหรับการนำมาใช้ในครัวเรือน โดยทำในลักษณะของ roof top solar มากกว่า เพราะการทำ Solar farm ซึ่งต้องการพื้นที่มาก สำหรับประเทศไทยมีแสงแดดมาก พลังงานฟอสซิลมีจำกัด และพลังงานนิวเคลียร์ยังไม่เป็นที่ยอมรับ จึงเสนอแนะให้ มจร. ศึกษาเชิงนโยบายในเรื่องการใช้เซลล์แสงอาทิตย์ให้ชัดเจน

3. กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความสำคัญเรื่อง Chair Professorship ดังเช่นที่ สวทช. ได้ให้การสนับสนุนอาจารย์มหาวิทยาลัย โดยได้รับการสนับสนุนจาก บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) การมี Chair Professorship ด้านพลังงานเป็นเรื่องที่เหมาะสมมาก ซึ่งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) น่าจะให้ความสนใจที่จะดำเนินการต่อไป

ในประเด็นดังกล่าว อธิการบดีให้ข้อมูลว่า สวทช. อาจให้การสนับสนุน Chair Professorship หาก มจร. สนใจที่จะสร้างฐานงานวิจัยด้านนโยบายพลังงาน ซึ่ง มจร. น่าจะทำได้ เพราะมีความรู้ด้านเทคโนโลยีพลังงานเป็นอย่างดี และมีบัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม (GMI) ที่อาจช่วยเสริมด้านเศรษฐศาสตร์ น่าจะดำเนินการต่อไปได้

4. บิล เกตส์ ได้ริเริ่มโครงการ Global Grand Challenges ภายใต้มูลนิธิบิลและเมลินดา เกตส์ เพื่อให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยที่มีศักยภาพที่จะแก้ปัญหาท้าทายระดับโลกได้ ซึ่งมีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนบ้างแล้ว เช่น วิธีการรักษาโรคมาลาเรีย โรคเอดส์ หรือปัญหาที่ยังแก้ไขไม่ได้ ประเทศไทยควรมีโครงการ Thailand Grand

Challenges บ้าง เพื่อหาวิธีแก้ปัญหาในระดับประเทศ เช่น เรื่องราคาข้าว การบริหารจัดการน้ำ และเรื่องพลังงาน เป็นต้น โดยเป็นความร่วมมือของหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นต้น

5. ปัจจุบันข่าวสารหลายๆ เรื่องที่สังคมได้รับบิดเบือนจากความจริง ทำให้เกิดความเข้าใจผิดโดยเฉพาะเรื่องปริมาณสำรองของแหล่งพลังงานประเภทต่างๆ โดยเฉพาะน้ำมันและก๊าซ ที่มีความเข้าใจผิดกันมาก ในขณะที่ถ่านหินซึ่งมีสำรองในปริมาณมากในโลก และมีการพัฒนาเทคโนโลยีถ่านหินสะอาดในการผลิตไฟฟ้าแล้วก็ตามความไม่เข้าใจของสังคมทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ส่วนพลังงานนิวเคลียร์นั้น ปัจจุบันเทคโนโลยีและมาตรการควบคุมความปลอดภัยก้าวหน้ากว่าเดิมมาก แต่ประชาชนยังกังวลต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น มจร. จึงควรชี้แจงสังคมเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

6. เชื้อเพลิงฟอสซิลจะยังคงมีบทบาทที่สำคัญต่อไปแม้ว่าจะปล่อยก๊าซ CO₂ มากกว่าแหล่งพลังงานอื่นๆ ประเทศต่างๆ จึงยังเร่งสำรวจและผลิตเชื้อเพลิงฟอสซิลต่อไป ดังเช่น ประเทศบราซิล และสหรัฐอเมริกาที่ ค้นพบ Conventional oil and gas ในแหล่งน้ำลึกเพิ่มขึ้น และมีเทคโนโลยีใหม่ที่สามารถนำ Shale gas และ oil Shale ขึ้นมาใช้ได้ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มที่จะมีปริมาณเชื้อเพลิงเพียงพอ หรือเหลือใช้ ทำให้ผู้ผลิตเชื้อเพลิงกดดันให้รัฐบาลมีนโยบายการส่งออกเชื้อเพลิง ซึ่งจะเป็นการพลิกโฉมตลาดการค้าน้ำมันและก๊าซของโลก

สรุป

นายกสภามหาวิทยาลัย สรุปบทบาทของ มจร. ในสาขาธุรกิจและนโยบายพลังงานว่า มจร. ไม่ควรละเลยเรื่องน้ำมันและก๊าซ และต้องหาวิธีชี้แจงให้สังคมเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในการใช้พลังงานจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ถ่านหิน นิวเคลียร์ ต้องมีแหล่งข้อมูลด้านพลังงานที่ดีและเชื่อถือได้ โดยอาจพิจารณาปรึกษาหารือกับสถาบันที่มีข้อมูล เช่น สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (PTIT) รวมทั้งควรดำเนินการเรื่อง Chair Professorship ด้านพลังงาน จึงเห็นชอบให้มีการศึกษาและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังที่รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยได้นำเสนอทำนองนี้ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต พงษ์ธรรมสาร รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย ที่มาบรรยายในวันนี้

.....